

BOXERN I FINLAND

OKORTAD VERSION

*Vad vet du om boxern i Finland?
För drygt 80 år sedan bildades
Finlands Boxerförening. Det var
efterkrigstid och utmaningarna
var många, både för människor,
hundar och avelsarbetet.*

*Outi Valle berättar den finska
boxerns spännande historia.*

TEXT: Outi Valle

1910- och 1920-talen

De första boxarna lär ha importerats till Finland år 1910. Det var två tigrerade hundar som Gustav Röbbel hade med sig från Tyskland: hanen Hektor och tiken Minka Zahna. Båda hundarna visades i maj 1912 på Finska Kennelklubbens årliga utställning och registrerades. Totalt var 253 hundar anmälda till utställningen.

Den första boxern som faktiskt registrerades var en hane vid namn Fox von der Niederschönweide (SKKS294VIII), som bodde i S:t Petersburg och bara var på en utställningsresa till Finland och efter utställningen tydligen återvände till S:t Petersburg.

Men Hektor och Minka stannade kvar, och Hektor blev senare rasens första champion i Finland. Ursprunget till båda hundarna verkar ganska dunkelt, och de ska ha varit från den tidens mest beryktade tyska hundfabrik, "Caesar & Minka",

eftersom hundarnas föräldrar till exempel inte var registrerade i den tyska boxerklubbens stambok. Åtminstone när det gäller Minka Zahna verkar detta ha varit sant, eftersom Caesar & Minka anmäldes som uppfödare till hunden i utställningen.

Även om hundarna inte var registrerade i den tyska boxerklubbens stambok fanns det i Minka Zahnas stamtavla några bekanta hundar på morföräldrarnas sida, till exempel Scheck vom Mainufer nr 756 och Deandl vom Mainufer. Deandl var också mor till Scheck vom Mainufer, så pojken hade betäckt sin mor – betydlig inavel, alltså. Det fanns bara tre generationer från Scheck vom Mainufer till stammen för rasen Meta v.d. Passage nr 30. I stamtavlan finns också den första championen av boxerrasen, Ch Bianka Angeltor nr 4 (Meta v.d. Passages mor), och den fjärde championen av rasen, Ch Gigerl nr 113.

Så Hektor och Minka Zahna stannade i

Finland och fick minst sex kullar tillsammans. Redan 1914 på Finska Kennelklubbens utställning fanns flera hundar från denna kombination samt pappan, som nu var anmärkt i utställningsinformationen som Ch Hektor von Zahna 325VIII, och mamman, Minka Zahna 296VIII.

Tydligt var det i början av 1900-talet vanligt i Finland att lägga till platsen där hunden bodde efter sitt namn. Till exempel hanen Box von Sörnäs 2071X, född den 17 oktober 1912, och hanen Hektor von Sörnäs, född den 14 april 1913, samt tiken Lera von Mosabacka, född den 15 september 1913, vars ägare var angiven som uppfödare till hundarna, det vill säga Gustav Röbbel själv. (Sörnäs – Sörnäinen på finska – är en stadsdel i Helsingfors, Mosabacka – Tapanila på finska – var då en landskommun i Helsingfors, nu en stadsdel.)

Även om det på 1910-talet bara fanns

några få boxrar som ägdes eller föddes upp av Röbbel på dessa Finska Kennelklubbens utställningar, började boxern så småningom importeras till Finland under 1910-talet. Oftast importerades boxrar från Sverige, men även från Ryssland. Till exempel finns det svenska kennelnamnet ”av Lillbo” (ägare Carl Borg) ofta i vår tidiga boxerstam.

Men de importerade boxrarna var ofta slumpmässiga, och det var ännu inte möjligt att tala om egentlig avel: de hundar som fanns till hands användes för avel (som så ofta senare!). Men fördelen med detta och Röbbels upprepade parning av två importerade hundar ledde dock till att valpar föddes, och rasen expanderade och blev känd även i Finland.

Vi får dock inte glömma det tidiga bidraget från en av pionjärerna, veterinären Schwindt, till rasen i vårt land. En blekt tigrerad tik som Schwindt importerade från Tyskland, Asgard von Cellerhof BZB 5048, född den 12.10.1920, var av mycket bra föräldrar med den tidens mått mätt. Fadern var den tigrerade Rondi v. Dom BZB 4047, en kullbror till Friederun Stockmanns viktiga vinnare Rassel v. Dom. (Far till denna R-kull av von Dom-kennel, född 1916, var Ch Rolf v. Vogelsburg, och hans mor var den gula Bella v. Erital, dotter till Remus v. Pfalzgau och Ch Cilly v. Elbe.) Cilly v. Elbe var linjeavl

med Flock St. Salvator på faderns sida, och Maiers Lord 13 kan hittas på moderns sida två gånger. Mor till Asgard v. Cellerhof var den tigrerade Bella v. Friesenhof BZB 4358, vars fader hade hundar från v. Danzig-kennel i stambok och mor ett par linjer till Ch. Rigo v. Angertor. Asgard v. Cellerhof blev stamtik till Schwindts von der Aue-kennel. Asgard hade blivit betäckt i Tyskland med Donar v. Löwenburg BZB 4341, vars farfar Schelm v. Angertor BZB 1500 var son till Ch. Rolf v. Vogelsberg och hans morfar Ch. Rolf v. Wallhall BZB 3091 – en av sin tids stora stjärnor – var också son till Ch. Rolf v. Vogelsberg.

1926 fanns det redan tio boxrar utställda på Kennelklubbens utställning och för första gången även en uppfödarklass, W.F. Riskus Tette-Donna-grupp. Mor till hundarna var troligen tiken Siro Donna Zuicka von Käpylä, som ställdes ut på utställningen och märktes som ägd av W.F. Risku, eftersom hon tilldelades tredje pris i vinnarklassen samt första pris i avelsklassen. Asgard von Cellerhof var på samma utställning och fick ta emot första pris i vinnarklassen.

1930- och 1940-talen

Den viktigaste och mest epokgörande importen för Finlands tidiga boxeruppfödning var Wotan von Georgsheim BZB 30436, som importerades från Tyskland

av Gisela Wiencke i mitten av 1930-talet. Denna gula hane, född den 16 juni 1934, kom redan från en ganska strikt linjeavel, hans mor Ortrud v. Georgsheim BZB 18594 var också mor till Wotans farfar. A andra sidan var Wotans farmor, dubbelvinnaren Cora v. Fredintafu, halvsyster till Ortrud v. Georgsheim, vars far var Ch. Rolf v. Wallhall. Wotans farfars far var den berömda Ch. Check v. Hunnensstein. En annan välkänd hund, dubbelvinnaren Egon v. Gumbertusbrunnen, som i sin tur var son till Rolf v. Wallhall, finns i stambok bakom både Wotans far och mor.

1936 importerades från Tyskland till Birgit Estlandens Hansastam-kennel en gul tik, Jutta von der Danziger Hansa BZB 31321, vars far var Harro v. Olivia BZB 28461 och mor Fränze v.d. Wendenschanze SchH BZB 24349. Även om Jutta v.d. Danziger Hansa, till skillnad från Wotan, inte var resultatet av strikt linjeavel, ledde flera blodslinjer i dess stambok från både fadern och modern till Ch. Rolf v. Wallhall.

Mellan 1936 och 1938 betäcktes nästan alla boxertikar i Finland med Wotan v. Georgsheim, hanen var ju stilig jämfört med boxerhanarna på den tiden. Wotan användes också för strikt linjeavel, utan att man tänkte alls – eller kanske man inte ens riktade uppmärksamhet på det faktum att hunden i sig redan var

Oljemålning från 1910 föreställande Hektor och Minka Zahna, Finlands två första boxrar. Konstnär okänd.

resultatet av en ganska hård linjeavel. Även-så ägnades inte mycket uppmärksamhet åt de synliga utseendedefekterna hos det material som användes till avel. ”Och så var de ljusa ögonen, de långa nosarna, i många fall den krökta ryggen, det som satte sitt märke på en stor del av avkom-man.” (Erna Heligren: Boxer Resume, Fin-ska Kennelklubbens Tidskrift n:o 6/1954). Så situationen efter de tunga krigsåren vE ganska katastrofal vad gäller avelsmaterial, och boxeruppfödarna befann sig verkligen i en återvändsgränd. Negus av Hansastam (f: Wotan v. Georgsheim, m: Jutta v.d. Danziger Hansa) hittades i stambok hos nästan alla boxrar. Ett av de få undantag-en var avkomlingarna till hans helsyster Kassandra av Hansastam och den svenska championen Katjas Tobo (Prickens ken-nel). Hundar av denna linje visade sig ha goda tjänstehundsegenskaper, som till ex-empel Bruks Ch. Topi av Grönskog I (f: Prickens Amor, m: Coea).

År 1944 rådde stor brist på nytt avels-material. Egentligen fanns det bara fyra avelstikar: Aida av Bustos (f: Durre's Buter, m: Tosca), Hummeli (f: Tarzan av Lillbo, m: Tipy), Prickens Astra (f: Katjas Tobo, m: Kassandra av Hansastam) och Barbe-rina (f: Buli v.d. Ry, m: Lily v. Valhams Veor). Avkomman till dessa tikar med några av de ovan nämnda hundarna eller deras söner hade ingen chans, eftersom in-

aveln redan var så sträng och populationen förbättrades inte genom att föra samma grundläggande misstag vidare från en ge-neration till nästa men när behovet är som störst finns hjälpen nära, som man säger, och finska boxeruppfödare var tacksamma för den hjälp de fick från svenska boxer-uppfödare, som i de flesta fall gav de bästa avelshanarna till finska tikar utan kostnad.

Boxertiken Magoola Niggerstös (f: Bus-ter, m: Aida v. Bustos) var den första som reste till Sverige efter krigsslutet till Ch. Rolands Ukas och lade därmed grunden till kenneln Niggerstam, som tilldelades många förstapriser i uppfödarklass och vars boxrar blev många champions till ex-empel var det en kull efter Borgöns Lord undan Bassy av Barberina (f: Hannibal, m: Barberina), från vilken den internationellt kända Aili Rinnes Borealii-kennel kom-mer ifrån osv.

Sammanfattningsvis kan man säga att genom denna svenska hjälp var hanen Ne-gus av Hansastam och hans helsyster Kas-sandra av Hansastam de två Wotan von Georgsheim-valpar genom vilka hans in-flytande syntes positivt i den finska boxer-populationen under lång tid eftersom det under kriget hade varit mycket svårt att föda upp den finska boxern – det vill säga hundhobbyn i allmänhet – är det inte att undra på att boxerhobbyister aktivt för-sökte göra rasen känd. År 1944 grundades

Finlands Boxerklubb det konstituerande mötet hölls den 3.12.1944, denna dag kan anses räknas som Finlands Boxerförenings officiella födelsedag. Föreningen anslöt sig till Helsingin Palveluskoiraharrastajat r.y. (Helsingfors Brukshundsförening) under namnet HPH:s Bokserikerho – HPH:s Boxerklubb, föreningens egentliga verk-samhet började som Suomen Bokseriyh-distys – Finlands Boxerförening r. y. den 14.1.1948 och Finska Kennelklubben be-viljade föreningen rasorganisationsrättig-heter den 1 januari 1980.

I efterkrigstidens Finland var förutsätt-ningarna för boxeruppfödning och hela hundhobbyn fortfarande svåra som fram-går av Boxerklubbens brev till försörj-ningsministeriet av den 17.12.1947: ”vi ansöker hövligt om inköpstillstånd för följande typer och mängder av läder: 50 m2 tjockt, slätt läder, 30 m2 mjukt fär-skinn från de nämnda mängderna läder kommer vi att ha hundselar gjorda för släddragning varje år har vår klubb arrang-erat pulkaturer för barn i olika delar av sta-den, som har varit mycket populära bland barn de selar vi använder nu är tillverkade före kriget och är så slitna att de inte längre går att använda i vinter.” (på 60-talet till exempel var dessa pulkatu-rer för barn fortfarande mycket populära på vintersöndagar i vissa stadsdelar i Hel-singfors).

ABC

Koirakortti N:o _____ Uros

SKL N:o 9679/X

SKKN:o _____

Rotu: Bokseri

Nimi: Amor av Donnastam (Monty)

Väri: vaaleanruskea

Syntymäaika: 7.3.1945.

Omisaja: Herra C.A.Pihlström

Osoite: Helsinki. Mänttarhantie 13.

Kasvatija: Herra W.Willberg

Osoite: Tenala

Kokkosen 62/62

Paino 30 kg

Puh. 71 653

Isä: Champion Katjas Tobo SKK 1026 JJ

Prickens Amor (Buster) SKL 4562/V SKK 15057/XXV

Emä: Negus av Hansastam SKK 14718/XXIV

Donna av Nordansjam SKL 5709/VII SKK 17889/XXVII

Ch. Schilkes Rita SKK 497 AA

Katja SKK 71 HH

Wotan v. Georgsheim SKK 12288/XXI

Jutta v.d. Danziger Hansa SKK 13075/XXII

Wotan v. Georgsheim SKK 12288/XXI

Jutta v.d. Danziger Hansa SKK 13075/XXII

Kärstorp's Alex SKK 14207/XXIII

Peggy SKK 14189/XXIII

Frita SKK 533 CC

Staholms Aoya SKK 294 A

Valhams Bob SKK 271 AB

Tanja SKK 503 FF

Biegfried v. Georgsheim B4B 27911

Ortrud v. Georgsheim B4B 18894

Harro v. Oliva B4B 28461 / B4B

Fränze v.d. Wendenschanze 24349

Biegfried v. Georgsheim B4B 27911

Ortrud v. Georgsheim B4B 18894

Harro v. Oliva B4B 28461 / B4B

Fränze v.d. Wendenschanze 24349

Ch. Wotan v. Isabeck SKK 793 LL

Ch. Holde v.d. Karlanone SKK 812 KK

Wotan v. Georgsheim SKK 12288/XXI

Lily Valhams Veor SKK 9224/XXII

Avelskort framsida.

Avelskort

Avelsinspektioner för boxrar hölls av klubben mycket tidigt, även om den egentliga officiella avelskommittén inte inrättades förrän 1957.

Att det inte finns någon konkret information alls kvar om de tidiga boxrarna i Finland är tack vare sådana avelsinspektioner av föreningen och framför allt tack vare fru Erna Hellgren, som utvecklade ett eget hunds specifikt avelskortsystem för föreningens avelsinspektioner. Varje hund hade ett stort kartongkort, blågrönt för hanner och rött för tikar kortet innehöll hundens information: namn, registreringsnummer, uppfödare och ägare, hundens längd och vikt samt stamtavla på baksidan av kortet finns utvärderingar av hundens utseende och karaktär, eventuella resultat på hundutställningar och brukshundsprov, blodslinjerna i hundens stamtavla och eventuell linje- och inavel, samt eventuella parningar etc. De äldsta hundarna som finns på dessa föreningens avelsbesiktningkort är födda 1936.

I skiftet mellan 40- och 50-talet tog den finska boxeruppfödningen ett stort kliv framåt när Violet Lillqvist importerade från England en stilig tigrerad hane, Chandair Battle, född 14.2.1949, vars far var den kända engelska utställnings- och avelshunden Ch. Panfield Tango. Tikarnas ägare var fulla av entusiasm, och Chandair

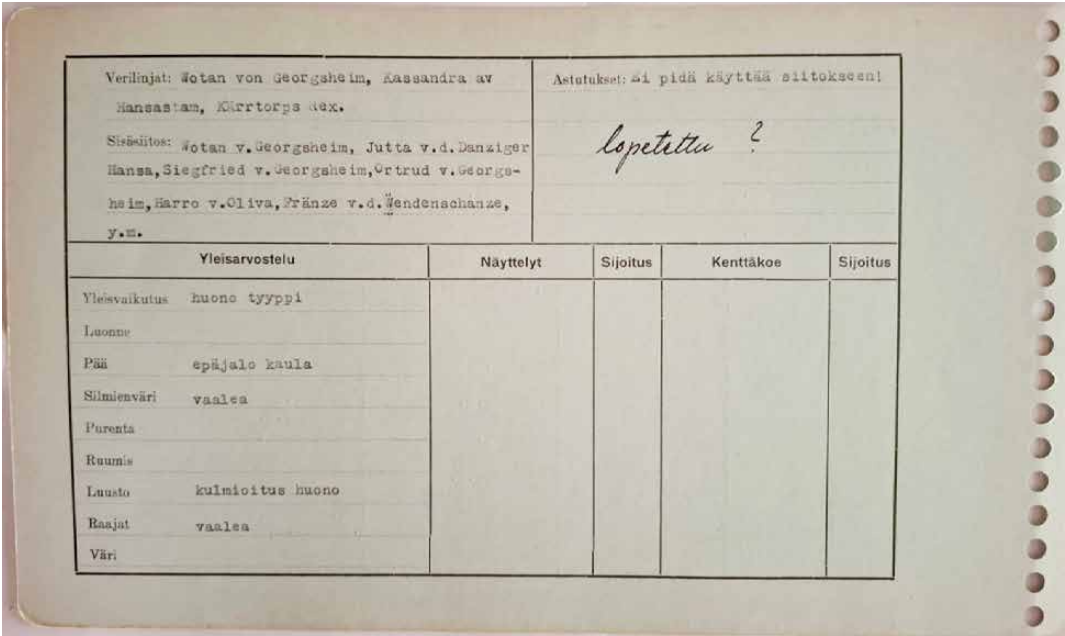
Battle - som kallades Dingo hemma - började genast paras med finska tikar. Int.Ch. Chandair Battle gick samma öde till mötes som Wotan von Georgsheim, att även han inte kunde motstå den stränga inaveln. Dingo lämnade dock mycket vackra och typiska avkommor i den första generationen. Problemen började sedan visa sig i nästa generation. I sammanhanget måste det sägas att hunden användes för en ganska vild linjeavel och halvsysterkombinationer - som i efterhand verkar ganska tveivelaktiga. Till exempel V-61 Nemo von der Nutzen: den fjärde generationen av Nemo von der Nutzens bakgrund är intressant i detta avseende: alla Nemos farfäder är samma hund, dvs Chandair Battle. Eftersom Nemos mormor fortfarande var kullsyskon är det inte konstigt att hundarna i N-kullen på v.d. Nutzen var väldigt lika i typen. De mest kända avkommorna till Chandair Battle var Int och Bruks Ch Tomahawk-Uncas von der Aue, vars linje har förts vidare av sönerna Estro Fernando (m: Int. Ch. Astra von der Weidenburg), Ch. Taiston Zorro (m: Lorri Borealii) och detta igen, särskilt genom sin son Puistorannan Bantu (m: Alcarr Mitzi) och hans sonson V-61 Nemo von der Nutzen (f: Puistorannan Bantu - m: Taiston Nelly).

50- och 60-talet

På 50-talet hade boxerföreningen många

kontakter med Tyskland: det fördes diskussioner med tyskarna om bland annat rasstandarden. Finländarna besökte Tyskland och tyska domare sågs ofta döma i Finland.

En av föreningens egentliga kvinnor som engagerade sig i detta var Aili Rinne. Aili Rinne, den finska boxerhistoriens Fru Stockmann eller Grand Old Lady, var Finlands mest kända boxeruppfödare på 50- och 60-talen. Hundarna från hennes Borealii-kennel tävlade framgångsrikt både i Finland och i de övriga nordiska länderna. Och under den korta perioden då det inte fanns några karantänrestriktioner, även på fastlandet, i Danmark, Tyskland, ända till Italien. Aili Rinne var mycket språkbegåvad, talade och skrev flera språk och gav sig ut på långa resor med sina hundar i en tid då människor knappast reste alls. Aili Rinne var inte bara en känd uppfödare utan också en aktiv medlem i Boxerförbundet (t.ex. aktiv i föreningens avelskomite), en färgstark, sprudlande personlighet, vars temperament och vresiga humör ledde till flera konflikter i föreningens förtroendeuppdrag. Aili Rinne var engagerad i den internationella kennelverksamheten och var utställningsdomare i Sverige, Norge, Tyskland och Italien. I ett avseende hade Tysklands Grand Old Lady Friederun Stockmann och vår Aili Rinne mycket gemensamt, nämligen i konstnärskapet.

Avelskort baksida.

Båda hade ett öga för proportioner, struktur och skönhet. Friederun Stockmann, som var född i Lettland, hade studerat vid Konstakademien i MCmchen. Både Friederun Stockmann och Aili Rinne var utmärkta tecknare, Aili Rinnes lilla boxerstaty i trä är fortfarande ett vandringspris för bästa uppfödargrupp på vår årliga specialutställning. I efterhand är det lätt att följa de olika stegen i Aili Rinnes avelsarbete, eftersom hon förde en detaljerad förteckning över sina hundar. Hon hade sitt eget register över sina valpar, med kullarna i kronologisk ordning, först med ett rött kort, den exakta stamtavlan för kombinationen, bokstaven som namnen på kullvalparna började med, födelsedatum och antalet valpar som föddes. sedan finns det ett separat kort för varje valp, på vilket hon samvetsgrant antecknade ägaren med sin adress och hundens framgång på utställningar och på prov för tjänstehundar. Aili Rinne hade sällan fler än två hundar samtidigt, men genom att placera ut lovande tikvalpar kunde hon föra sitt avelsarbete vidare. Även om Aili Rinne inte tvekat att använda nytt blod och parade sina tikar med importerade hanar eller med hanar i Sverige, var hennes avelsarbete alltid baserat på goda tikar.

Som redan nämnts måste den egentliga stammodern till Aili Rinnes avelsarbete och hennes kennel Borealii anses vara Bas-

sy av Barberina, född den 4.3.1945, som var linjeavlslad till Ch. Wotan von Georgsheim och därmed representerade klassiska tyska toppblodslinjer ända till Ch. Rolf v. Vogelsberg.

Den 9.9.1947 föddes Borealii L-kullen, vars blodslinje ledde över Rolands Kadetts far USA Ch. Bastel v. Elbufer till två av de "fyra stora" Lustig v. Dom och hans berömda farfar Ch. Sigurd v. Dom. Från denna kull var Ch. Lady Borealii, stamtiken i Algarr-kennel, Lorri Borealii, stamtiken i Taiston-kennel, samt hanarna Ch. Lux och Lots Borealii.

Aili Rinne parade en tik från Bassy av Barberinas andra kull, Bagatelle Borealii (f: svensk hane Basti SKKS2169 B), med engelska Ch. Chandair Battle. Ur denna kombination föddes Borealii C-kullen 1951, från vilken hanen Caesar och tiken Coquette Borealii sågs på Internationella Hundutställningen 1953 i Stockholm.

Caesar blev den andra efter sin far Ch. Chandair Battle i tävlingsklassen och Coquette vann tikarna. Domaren på utställningen var en av de stora tyska influenserna i boxerrasens historia, Leo Helbig, ägaren till kennel Fischerhutte.

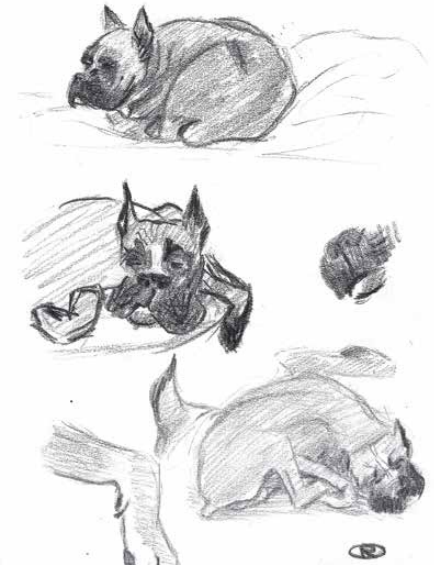
Caesar Borealii blev senare svensk champion och var en av sin tids mest framgångsrika hundar i utställningsringen och vann bland annat 9 cacib. Hans kullsystem Coquette blev internationell champion.

På 50-talet importerades en mörk tigrerad boxerhanne, Havana of Sirrah Crest, till Sverige från USA, som kanske inte var den elegantaste boxern på den tiden, men i vars stambok alla blodslinjer ledde till US Ch. Sigurd v. Dom och hans barnbarn Int. Ch. Lustig v. Dom, Int. Ch. Dorian v. Marienhof och Ch. Utz v. Dom. (Alla dessa hanar hade en Sigurd-son som far som var av olika kombinationer av Sigurd med tre tikar.) I efterhand har man i Finland beklagat att hanen inte användes mer i avel. Det var bara Aili Rinne som såg värdet på hunden och parade tiken Nigella av Monkies (f: Lots Borealii, m: Björnholmes Monkie) med honom. Från denna kombination föddes Borealii H-kullen, varav de två stora utställningsstjärnorna på den tiden, Ch. Habanera och Ch. Hektor Borealii. Ch. Habanera Borealii blev Borealii-kennels bästa avelstik genom tiderna och en av Ch. Hektor Borealii's bästa avkommor var Finlands första boxer som fått titeln Årets Vinnare, tik V-55 Camilla de Gozette (24211/54H).

Även om 50- och 60-talen var guldåldern för Aili Rinnes Borealii kennel, började också andra anmärkningsvärda uppfödare ansluta sig och den finska boxernivån vid decennieskiftet var bra med tanke på omständigheterna. Dock inte så bra som finländarna själva föreställde sig. Orsaken till detta var till stor del Bernhard Schmitz,

Aili Rinne, Finlands mest kända boxeruppfödare med hundar från sin kennel Borealii.

Teckningar av Aili Rinne.

en tysk domare som dömde boxer på Finska Kennelklubbens huvudutställning 1956 och som offentligt hade lovordnat den finska boxerstammen som den mest typiska i världen och av god kvalitet. Och finländarna tog lovorden till fullo och började vila på sina lagrar. De på 50-talet importerade hanar Chandair Battle, Dick de la Carelie och som valp importerades Arno v. Enzbach samt till den tidigare nämnda till Sverige importerade Havana of Sirrah Crest var länge den enda utländska influensen i den finska boxerpopulationen. Efter bara några år märkte finnarna själva att kvaliteten hade sjunkit. Och redan 1961 började föreningsledningen diskutera införskaffandet av en avelshane. Några år senare, år 1964, ansågs situationen så svår att man verkligen började skaffa avelsmaterial. Det är sannolikt också ett tecken på slumpen i den finska boxeruppfödningen att man sökte efter detta nya avelsmaterial utan någon vettig plan. De hanar som importerades 1964 kom alltså från så olika platser som Sovjetunionen och Schweiz.

En 2-årig hane, Rebus di San Leonardo (14443/63T LOI Bx4003/62), importerades från San Leonardo kennel av schweizisk-italienska Helga Parenti Adam, välkänd centraleuropeisk boxeruppfödare och utställningsdomare. Samtidigt tog Eelis Tuisku med sig en gul hane, Ch Oleg

(2411/64 Moskows Brukshundsklubben, DOSAAF, 14.4.63). Samtidigt importerades Olegs kullsysster Olja till Marja Jokinen's Toreros kennel. Om Rebus di San Leonardos stamtavla innehöll några välkända namn, och för den som är insatt i saken, finns bakom dem fortfarande några linjer till en välkänd tysk arvtagare, Edler v.d. Fuhlenburg, så knappt något av namnen på Olegs och Oljas stamtavla sade något till någon. Ett dussintal tikar parades med Rebus di San Leonardo. Ch Oleg påverkade den finska boxerstammen genom tiken i Tuiskus kennel, Ch. Anjuska Olegseva av Carlheim, och de mest kända ättlingarna till Rebus förmodligen är tre tikar från Jukonharjun-kennelns H-kull. Den förbättring som föreningen hoppats på uppnåddes dock inte i den finska boxerpopulationen med dessa få importerade hundar, och nivån fortsatte att sjunka i slutet av 1960-talet.

Det värsta av allt var att finska boxerentusiaster - främst på grund av dåliga utrikesförbindelser - inte kunde, och inte ens ville, förstå hur illa läget hade blivit. Ganska belysande är det finska boxersamfundets inställning till kritiken av Leo Helbig, en tysk domare och känd finlandsvän, vid utställningen 1968 i Mässhallen. Bekymrad över försvagningen av nivån delade Leo Helbig ut fler tvåor och treor än vanligt, med avsikt att visa vart de var på väg.

Istället för att lära sig läxan blev ringpubliken ännu mer indignerad och domarens utmärkta arbete kritiserades ännu mer.

Leo Helbig valde Snorrehus lbb, som hade kommit från Sverige till Finland med Gitta Ringvall, till utställningens bästa boxer. Hans far var den amerikanska importhanen Boxellas Yahoo och hans mamma var Komtesse Borealii, såld till Sverige av Aili Rinne.

Amerikansk entusiasm och engelska influenser på 70-talet

Snorrehus lbb's utställningskarriär hade börjat i Finland blygsamt.

Den hade till en början fått tvåor på utställningar, men Kari Järvinen hade märkt att hunden hade potential till mer och Gitta Ringvall hade låtit honom visa hunden på en boxerspecialutställning 1967, dömd av Åke Mueller. Och segern hade kommit. Efter denna seger presenterade Kari Snorrehus lbb 1968, då Leo Helbig dömde boxarna på utställningen i Stockholm, där segern togs av hundens pappa, Boxellas Yahoo.

Från sin utställningsresa till Stockholm tog Kari Järvinen med sig till Finland en av Rolf Dahlströms tre amerikanska importer, den mörkt tigrerade hanen Boxella's La Fayette. Kari Järvinen gick för att visa upp sin nya importhanne för "de viktiga personerna" i den tidens Boxerförening.

Ch. Hector Borealii, en av 50-talets stora utställningsstjärnor. Avkomma efter USA-importen Havana of Sirrah Crest och tiken Nigella av Monkies.

Fyra utställningschampions, Camilla de Gozette, Kvitos Benno, Faktor Borealii och Ukko.

Bassy av Barberina, stammodern till Aili Rinnes avelsarbete och hennes kennel Borealii.

De ”tittade förskräckt på min nya hane; en liten hane som såg obetydlig ut, i den nedre delen av storleksskalan. Han har aldrig uppnått något anmärkningsvärt på utställningar,” säger Kari Järvinen. Men några blev inspirerade att använda hanen, den första var Taimi Eckhardt för sin tik Baroxa's Brandy 1969. Resultatet blev den vinnande C-kullen från Eckbran kennel. När Mirja Lindroos' kull fick en vinnande hane, V-71, -73, Mikado-Mischa blev, många andra ”entusiastiska över att använda Fayette och Fayette betäckte praktiskt taget varannan tik här, så nu när man tänker på det, alldeles för många tikar(...). Men Fayette är dock en riktigt viktig faktor i vår ras, som exempel kan vi nämna att 1989 på listan över Arets Boxer hade sju av de tio bästa hundarna Fayette i bakgrunden,” säger Kari Järvinen.

I och med att Boxellas Yahoo's son Snorrehus lbb och Boxella's Lafayette kom, började uppmärksamheten i Finland i allt högre grad riktas mot Sverige och sedan till USA. Snorrehus lbb's mest kända avkomma i Finland var V-70 Mårtens Aurora, vars mor var Ch, V-62,-64,-65 Kapitän Borealii's dotter Adele av Svalbo, som blev stamtiken i Lasse Luomanens Dubrazas kennel.

På 1970-talet hoppades Finlands Boxerförbunds avelscommitte kunna förbättra vår boxerpopulation på den tiden genom

att fokusera på fyra avelshanar av amerikanskt ursprung och att man med deras hjälp skulle skapa en ”ny rastyp”, som man hoppades skulle hjälpa den finska boxerpopulationen att ta sig till den internationella toppnivån. Det bästa exemplet på den rastyp som avelsråden sökte var Bandy Boy (SF 19835/69), en son till den strikt linjeavlade Treceder's Mighty Dark, importerad från Amerika till Sverige, som hade totalt 237 avkomor i Finland.

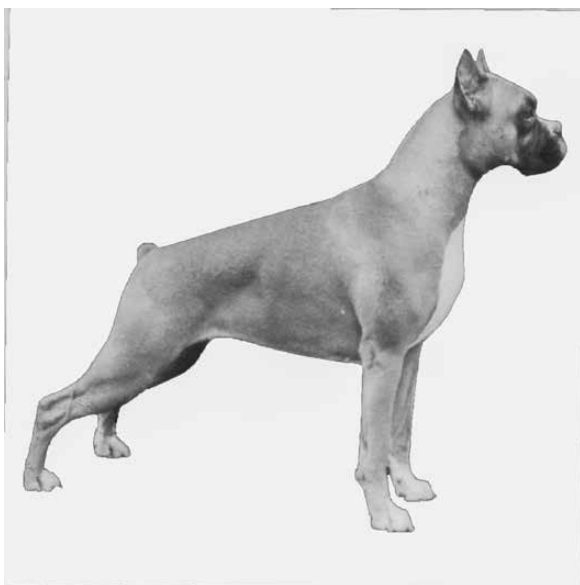
I mitten av 1970-talet började den amerikanska trenden bland finska boxerentusiaster, som hade börjat i slutet av 1960-talet, avta och gradvis förvandlas till en beundran för engelska boxar. Kari Järvinen hade varit i Birmingham för att döma boxar och rapporterade om vad han såg och upplevde i artikeln ”Som boxerdomare i fyra länder” (Bokseri 4/76): ”Efter denna utställning måste man undra ännu mer över den allmänna inställningen vi har till den engelske boxern. England är ett karantänfritt land, så det är lätt att importera hundar, även som valpar, och när hundarna dessutom håller betydligt högre standard än i Norden och det finns möjlighet att få ledande kontinental-europeiska, amerikanska och förstås engelska eller till och med nordliga blodslinjer, varför inte från England?”

Kari Järvinen var särskilt förtjust i Frencky Spice of Witheford, som hade nått an-

dra platsen i den öppna klassen på utställningen i Birmingham och till slut lyckades övertala Pat Withers att sälja hanen till Finland. Frencky hade 17 CC när han kom till Finland i början av 1977 från England och även om Frencky inte sågs i utställningsringar så mycket i Finland hade han vissa meriter. Han vann dock gruppen på Messuhalli-utställningen och tilldelades titeln Arets Boxer 1977. Det är förståeligt att Frencky var nästa hund som ivrigt användes för avel. Totalt hade Frencky 149 registrerade avkomor i Finland.

Finska uppfödare fortsatte att följa importerade hundar köpta från Sverige och Norge och använde dem också. Ett fåtal uppfödare höll sig ganska noggrant till amerikanska linjerna, som till exempel Amkos-kennel. Lasse Luomanens V-81 Dubrazas Havana Banana fick valpar med både amerikansk- och engelsklinje-hanar, och Taimi Eckhardts Eckbran kennel använde även den i Tyskland födda hanen Ch Mayk v. Nassau Oranien, som bodde i Norge. Så småningom, under andra hälften av 70-talet, började boxrar importeras regelbundet från England till Finland. 80-talet

I början av 1980-talet var det återigen nya ideer i luften, i väntan på förändringar, och allt fler finländska boxerentusiaster började blicka mot Centraleuropa. Fast till en början främst genom England på grund

V-70 Mårtens Aurora, Snorrehus lbb's mest kända avkomma i Finland.

Dubrazas Havana Banana handler och ägare Lasse Luomanen, domare Kari Järvinen. 80-tal

av karantänrestriktioner. I början av 80-talet importerades från Marbelton kennel en son till den i Tyskland födda hanen Dandy v. Starenschloss, FIN Ch Marbelton Stable Master aka "Skebu", som var ett av de första tecknen på en ny trend. Marbelton Stable Master användes tyvärr bara ett fåtal gånger för avel, men han lyckades ändå lämna ett par anmärkningsvärda ättlingar.

Det skulle dock vara fel att övervärdera värdet av en hund som används för avel enbart baserat på antalet kullar, även om det på kort sikt ofta är det enda kriteriet för avel. Men på lång sikt har hundar visat sig vara betydande för hela beståndet genom någon specifik avkomma, även om de själva inte har ett stort antal valpar. Det finns flera sådana hundar i Finlands boxerhistoria. Till exempel den engelska importen Tennyson Whirlwind of Winuwuk till Sverige, som hade bara haft ett fåtal kullar i Finland. Den viktigaste av dem visade sig vara Dubrazas S-kull (m: V-81 Dubrazas Havana Banana), från vilken hanen Dubrazas Sazarbud, som själv inte blev någon större utställningsstjärna, men vars inflytande sedan var synligt i hans avkommor, som till exempel i Maarit Halkomäkis Cocoon's boxrar.

Avskaffandet av karantänrestriktioner 1988 och fram till idag

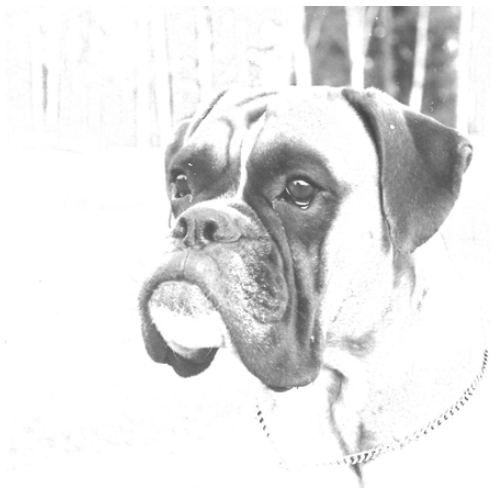
Boxerfolket, som länge hade längtat efter

en vackrare huvudtyp, kippade först efter andan i några månader: efter långa år av karantän var det så svårt att tro att den nya situationen var sann. Och så började rusningen: Öppnandet av gränserna ledde till en explosiv ökning av import av hundar från Centraleuropa. Och nu togs hundar in också av andra än uppfödare. Äntligen fanns det en chans att få avkommor från stora centraleuropeiska stjärnor eller att få sina tikar parade med centraleuropeiska hanar. Även brukshundsentusiasmer var överlyckliga: äntligen skulle man få hundar som på grund av sin bakgrund skulle ha bättre arbetsegenskaper och mer karaktär än vårt nuvarande bestånd. Om det på 70-talet kritiserades att i den finska boxeraveln "blåser vinden var som helst", var situationen nu i början av 90-talet att vinden kom från alla håll samtidigt och att vår boxerpopulation var mer ojämn och heterogen än någonsin tidigare. Iden om en "lånehund" uppfylldes också och de första hanarna som lånades ut från Holland var bland annat FIN Ch Incredible v. Rusticana, FIN Ch Dino v. Worikben och FIN Ch Nick v. Hoeverbos.

I och med att karantänrestriktionerna hävdes började en helt ny fas i våra boxares historia, både vad gäller utställnings- och brukshundshobby. Föreningen gick med i ATIBOX, den internationella centralorganisationen för rasorganisationer, som

grundades 1950 - en organisation som den redan anslutit sig till en gång tidigare 1963 - och lämnade ett år senare eftersom man då ansåg att den inte var till liknande fördel för finländarna. Nu var situationen en annan: efter att karantängränserna mellan Finland och Centraleuropa hävts öppnade sig helt nya möjligheter för finländska boxerfolket att delta i centraleuropeiska boxertävlingar med sina hundar. Vårt lands boxar förändrades också förvånansvärt snabbt. Och nya problem uppstod utöver de gamla - till exempel att kombinera höftavbildningsmetoder och utvärderingar i olika länder, vilket försöktes göras i början av 2000-talet, men utan framgång.

Föreningen började också omedelbart anordna avelsinspektioner (ZTP-Zuchttauglichkeitsprüfung) en gång per år i enlighet med rasens hemland, vilket innefattade en omfattande utvärdering av hundens utseende samt en skyddsdel som mätte hundens karaktär. Och för att resultaten av hundar som klarade provet i Finland skulle gälla även i rasens hemland, Tyskland. Det uppstod omedelbart problem med hur man skulle finansiera ett sådant ZTP-test, för vilket en domare skulle rekryteras från Tyskland och det minsta antalet deltagare skulle vara fyra hundar. För detta ändamål uppfanns SBY:s egen Klubsieger-utställning, som skulle hållas i samband med ZTP, och ZTP-domaren skulle döma hun-

FIN Ch Marbelton Stable Master aka "Skebu", import från England med tysk far.

darna i utställningen samma helg. En förening som är medlem i FCI genom Finska Kennelklubben har möjlighet att årligen anordna en egen utställning enligt FCI:s regler. Därmed har ZTP och den i samband med den anordnade Klubsieger-utställningen snabbt fått sin plats i föreningens årliga arrangemang, liksom den s.k. Puppy och Veteranshow. Organisationen av dessa arrangemang sköts i sin tur av föreningens lokalavdelningar. (Den första lokalavdelningen var Åbo lokalavdelning, som grundades 1965 och nästa var Tammerfors lokalavdelning 1969). Föreningen har idag 6 lokalavdelningar.

Föreningen strävar efter att anordna årliga raschampionatprov inom tjänstehundsgrenar: skogsspårning, stafett, sök, skydd (IPG) och specialspårning (IFH). 2022 gick föreningen med i WUBOX eftersom föreningens tjänstehundsförare ville tävla enligt reglerna i rasens hemland och delta i WUBOX-aktiviteter. Samtidigt separerade föreningen sig från ATIBOX. Föreningen siktar också på att varje år skicka ett eget representationsteam för att tävla i Wubox i skydd (IGP) och specialspårning (IFH).

Även svanskuperingsförbudet i slutet av 1990-talet orsakade huvudvärk - om än mindre i Finland i till exempel Centraleuropa. Jag minns när jag var med min unga tik Macondon Leonora (f: Nico von San-

tana SCHH3 - m: Macondon lphigeneia) på Atibox-utställningen i Tjeckien 1999. Vi hade kört genom Baltikum och stannat i Polen på väg till en utställning, och vi kom till Atibox-utställningen tillräckligt sent för att valpklasserna redan hade blivit dömda. Omedelbart märkte jag att den största chocken och det största samtalsämnet den dagen var ett par valpar med lång svans, som hade visats i valpklasserna. Eftersom det var riktigt varmt stod jag lite längre bort med min hund och letade efter skugga bredvid ett av utställningstälten innan ringen började. Leonora låg bredvid mig och tittade nöjt på folk med sina hundar när jag plötsligt hörde "bella bella!" bredvid mig. Tre italiensktalande boxerentusiaster hade böjt sig ner för att mäta Leonoras huvud. Hunden reste sig förtås uppspelt för att säga hej - och det italienska boxarfolket blev chockade när de märkte att min blivande dubbelchampion Leonora också hade en lång svans!

Vi har alltid några intresserade finska boxerentusiaster på ATIBOX årliga utställningar, antingen med eller utan sina hundar, oavsett var utställningen hållits. Några av de vanligaste besökarna på ATIBOX är Ari Koponen och Eija Tapiola med sina Kaiffarin-boxrar. Finlands Boxerförnings Årets Utställningshund 2024 var C.I.B., C.I.E., JCh, LV Ch, LT Ch, BALT Ch, LTJ Ch, EEJ Ch, LTV-23, EUJV -23 Kaiffarin

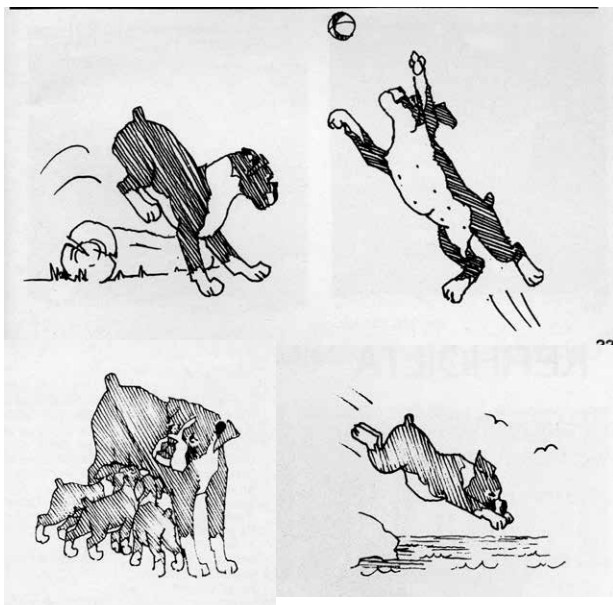
Halifax (f: C.I.E. Helios della Cappastorta - m: C.I.E., EE Ch, LV Ch, LT Ch, LT Ch, BALT Ch, BY Ch, HeJW-18, HeW-19, V -19, V - 22 Kaiffarin Fiorentina).

Om föreningens publikationer

1963 beslutades att börja ge ut föreningens egen tidning. Första numret utkom 1963 i två exemplar och under namnet "Informationsbulletin nr 1" och delades ut på Finska Kennelklubbens vårutställning. 1965 beslutades att byta namn på tidningen till "Bokseri". 1970 utkom föreningens första årsbok. Årsboken blev med tiden en mycket viktig sammanfattning av utställningsverksamhet, födda kullar och föreningen. De första riktlinjerna för valpvård utarbetades 1972.

Genom åren har föreningens tidning visat Anne Molanders roliga och skickliga teckningar.

Mycket har också förändrats under de senaste decennierna, inte minst med den digitala utvecklingen och internet. Även om många saker och informationsflödet är mycket enklare än tidigare, verkar hobbyn på något sätt ha bleknat under de första decennierna av 2000-talet. Under 1980- och 1990-talen ökade medlemsantalet i föreningen och nådde sin högsta nivå 1993, då SBY hade 1 871 medlemmar. I dag är motsvarande siffra 525 medlemmar. Besöket på utställningar har också mins-

Anne Molanders teckningar förgyller medlemstidningen Bokseri.

Okuperade Macondon Leonora.

kat, männe det beror på höga inträdesavgifter eller korta utställningsrecensioner. Så 2022 började föreningens avelscommitte planera en egen avelsbesiktning för vår ras, som började med utseendebedomningar. Syftet med utvärderingen är att samla in detaljerad och jämförbar information om våra hundar grundad på rasstandarden för både uppfödare och föreningen. Utseendutvärderingar genomförs av rasspecifika utseendedomare. Eftersom det behövs fler utvärderare utbildas fem uppfödare till utvärderare. Karaktärsbedömningsdelen är också nyligen klar, så SBY:s eget avelsbesiktningkoncept är klart.

Och vad gäller en hunds championatstatus gäller fortfarande kravet att hunden förutom utställningscertifikat även ska ha ett godkänt provresultat i någon av brukshundsgrenarna. ■

OUTI VALLE

Jag fick min första boxerhund som skolflicka på min födelsedag hösten 1957, när jag var 12 år gammal. Jag minns inte hur min mamma till sist bestämde sig för en boxer, vi hade fortfarande minmamas gamla schäferhund Rami i några år när jag föddes. Själv hade jag förlorat mitt hjärta till boxerhundar genom en ung Maston Hexa boxertik hemma hos min klasskamrat – och 1955 på den dåvarande utställningen i Mässhallen, där Aili Rinnes fodertik Camilla de Gozette vann, och till-

delades Finlands första titel Årets Vinnare. Min hundhobby började med min fem veckor gamla boxervalp, som hemma kallades Fiiu (även om hon i stamboken hette Beauty – vilket var lite överdrivet, eftersom hon var allt annat än en skönhet enligt rasstandarden). På den tiden innebar hundhobby främst att delta i lydnadsträning och annan skolning på närmaste plan där det ordnades hundaktiviteter.

Fiiu fick aldrig några valpar, främst på grund av dess utseende som låg rätt långt ifrån rasstandarden. Hösten 1965 skaffades en ny liten boxertik som sällskap till Fiiu – Tomahawk Rosamunda, eller Rosi som hon kallades. När valpen valdes funderade man noggrant på att den inte hade samma utseendefel som Fiiu. Det vi inte kunde ta hänsyn till, var valpens temperament. Som ägare till en mentalt stark och vänlig boxer tänkte vi inte alls på att alla boxrar inte alls hade lika fantastisk karaktär som vår gamla Fiiu. Alltså blev det inga valpar eller någon annan hundaktivitet med Rosi heller, det förblev bara en dröm. Denna ofta lite oberäkneliga men mycket friska hund bodde hos mina föräldrar som hemmahund tills den var 12 år gammal.

Hösten 1967 började jag på Wiens universitet. Efter fyra år var det dags för universitetet i dåvarande Västberlin, dit planen var att åka för en termin hösten 1971. Den där terminen blev början på en period som varade hela 70-talet: studier, ett par år med några dagars arbete i veckan som vetenskaplig assistent vid Teatervetenskapliga institutet, samtidigt arbete med min egen doktorsavhandling (godkänd 1977) (största delen av materialet samlat i dåvarande Östberlin), vid sidan om program för bl.a. finska Yleisradio, och som en bra broms för hunddrömmarna kom dessutom dåtidens karantänbestämmelser mellan Finland och Centraleuropa.

Jag återvände till Finland år 1979. I slutet av år 1981 köpte jag en gul hanvalp från Lasse Luomanens Dubraza's-kennel, Dubraza's Top of The Pops, som min arbetskamrat på Radioteatern på Yleisradio döpte till Janne, eftersom valpen enligt henne tydligt liknade Jean Sibelius så mycket. Avsikten var bara att skaffa mig en promenadkompis, men snart befann jag mig – tack vare Lasse Luomanen – re-

dan under Kari Järvinens ordförandeskap i föreningens olika kommittéer. Under många år var jag utställningsansvarig för föreningen och under några år även ordförande för hela föreningen (senast år 2015).

År 2006 utnämnde Finlands Boxerförbund mig till hedersmedlem i förbundet.

År 1994 firade Finlands Boxerförening sitt 50-årsjubileum och för att uppmärksamma detta hade förbundet länge planerat att skriva en krönika om förbundet. Att skriva den och sammanställa materialet med en liten arbetsgrupp (Marya-Ann Gröhn, Riitta Åkmann och Satu Alanko) föll slutligen på min lott, ett par månader före 50-årsjubiléet.

Eftersom det finska språkområdet var för litet för att man på finska skulle kunna publicera grundläggande information om rasens historia och utveckling i Finland, beslöt jag att utvidga den planerade krönikan till att omfatta rasens historia och de olika skedena av dess utveckling i Finland. Så här föddes boken "Vuosien varrelta meiltä ja muuata" (Genom åren. från oss och från andra håll) Suomen Bokseriyhdistys – Finlands Boxerförening.r.y. 1944-1994".

Sommaren 1983 kom Jannes halvsyster Dubraza's Schwesterlein – alias Mari, som blev min avelshund, till skaran. Jag fick kennelnamnet Macondon i februari 1987 och de första Macondon-boxrarna såg dagens ljus i mars 1987 (med Fin MVA Marbleton Stable Master som far).

Jag har haft 33 boxervalpkullar.

Mest internationella utställningsframgångar har min avelsvalp Macondon Warana, som såldes till Estland erhållit, med titlarna C.I.E., ESTJW-04, ESTJCh, MOUCh, MOLCh, LTJCh, BALTJCh, BLRCh, ESTW-05, ESTVCh, LVCh, BBCAW-06, LTW-06, LTW-09, Europeisk veteranvinnare 2011, HEVW-12, VV12.

Jag anser dock att min bästa uppfödda hund är den år 1997 födda gula tiken FIN MVA FIN KVA Macondon Leonora HKI JK3, som också var SBY:s årets spårhund 2002, 2003 och 2004.

Dock, precis som med så mycket annat, när åldern ökar blir hundarna mindre i storlek. För närvarande har jag bara två franska bulldoggar hemma.